

”GUDS ORD BÄR ICKE BOJOR” 2 Tim. 2:9

NORDISK ÖSTMISSION

NR 2

JUNI 2026

ÅRG 63

Nordisk Östmission hade i år sitt årsmöte i den bohuslänska kyrkan Bro. Foto: Margareta Eliasson

Betraktelse:

Försommaren, skönhetens tid

*Gud såg på allt som han hade gjort, och se,
det var mycket gott (1 Mos 1:31).*

Ordet sammanfattar Guds skapelse. Årstiden för detta nummer av Nordisk Östmissions tidning är så fantastiskt vacker. Visst kan ni hålla med mig om jag skriver att vi i försommaren kan ana något av skapelsens ursprungliga godhet? Naturen liksom flödar över av skönhet. Blomsterprakten är storartad, grönskan är överväldigande, fåglarna kvittrar härligt. I den grekiska översättningen av Gamla testamentet översätts det hebreiska ordet gott (*tov*) med vacker (*kalos*). Gud såg, enligt grekiskan, att allt var mycket vackert. Skönheten är av Gud. Naturens skönhet i juni är underbar. Och vi får be om ögon med förmåga att förundras och ett hjärta som kan ta in denna skönhet.

Naturens skönhet ska leda våra tankar till Gud. Kyrkofadern Augustinus skrev på 400-talet i boken *Bekännelser om sitt liv*. Han hade önskat att han sökt Gud, den oändligt sköne, tidigare. *Först sent kom jag att älska dig, du skönhet så uråldrig och så ung, sent kom jag att älska dig*. Synden i oss gör

att vi har en oförmåga att se Gud bakom allt skapat. Vi missar målet, Gud, för det Gud har gett, det skapade. Istället för att låta det skapade leda oss till förundran och lovsång inför den Högste, missbrukar och utnyttjar vi skapelsen. Augustinus skriver: *Vanskaplig störtade jag mig över det sköna du skapat. Du var hos mig, men jag var inte hos dig. Jag drogs bort från dig av allt det sköna som inte hade funnits om det inte funnits i dig*. Han var en ärlig man, Augustinus, det måste man säga. Men så mötte syndaren Herren. Gud kallade och ropade på honom. *Jag fick smaka din godhet, nu hungrar och törstar jag; du rörde vid mig, och jag upptändes av din frid (Bekännelser, 10.27).*

I Första Mosebokens första kapitel är vi före syndafallet. Vi läser i Bibelns första kapitel om hur Gud skapelsedag efter skapelsedag såg att det var gott, det som han hade gjort. Efter den sjätte dagen kunde han se på skapelsens helhet och sammanhang, och se, det var mycket gott. Det är så fint att

Bibelns första kapitel avslutas med att Gud såg att skapelsen inte bara var *god*, utan *mycket god*.

Vi kan bara ana vad det betyder att allt skulle vara mycket gott. Vi har ingen erfarenhet av en absolut god värld eller att människans hjärta bara och alltigenom är gott. Vi är Adam och Evas barn. Vi är av synden drabbade människor. Hur skulle det mänskliga hjärtat utan begärelse och elakhet te sig? Hur skulle en värld utan katastrofer och krig se ut, och en mänsklighet utan synd och död? Det har vi ingen erfarenhet av. Men vi får i Första Moseboken en inblick i en värld utan synden. Det är en underbar tillbakablick, på en tid före syndafallet. Men det är inte en hopplös återblick, en lönlös längtan till något vi aldrig kan uppleva igen. Vi har ju Jesus! Frälsaren

har öppnat vägen från dödens värld till Livet. Blicken tillbaka till före syndafallet ger oss en vision framåt – till en himmelsk värld, där *döden är dödad och synden försvunnen, och frälsningens fullhet för evigt är vunnen* (SvPs 314). Reformatorn Martin Luther skriver i utgåvan av sina Genesis-kommentarer om Första Moseboken 1:31. Där skriver han att om sådana tankar inte rör oss att hoppas och längta efter den kommande Dagen och det framtida livet, så kan inget röra våra hjärtan.

Åra vare Fadern och Sonen och den helige Ande. Såsom det var av begynnelsen, nu är och skall vara från evighet till evighet. Amen.

Daniel Wihlborg
Horred

Ordförandens spalt

Tõnis Karks besök och årsmötet

Ett referat från vårt årsmöte finns på andra sidor i detta nummer av tidningen, Jag vill komplettera med lite mer från Tõnis Karks besök i Göteborg.

Jag hämtade Tõnis Kark vid Landvetters flygplats på lördag vid 12-tiden. Han hade då flugit från Tallinn via Helsingfors. Vi åkte direkt till det hotell i Mölndal som jag bokat för honom.

Vi tog sedan bilen in till Göteborg för att se lite av staden som han inte hade besökt tidigare. Det blev besök i tre kyrkor, Johannebergskyrkan, Vasakyrkan och Domkyrkan. Jag

brukar ofta gå med vår gäst ner till Göteborgs centrum och Gustaf Adolfs torg. Det är fantastiskt att få höra hur mycket Gustaf II Adolf har fått betyda för många människor i lutherska kyrkor i Europa. Tõnis Kark berättade bl.a. om hur skolsystemet hade utvecklats under den kungens regering. Under vandringen tillbaka från torget åt vi lunch på en restaurang i närheten av Kungstorget.

Kvällen tillbringade vi i mitt hem. Till det mötet hade också vår vice ordförande Maria Flising dykt upp.

På söndag blev det en längre bilfärd upp till Bro kyrka där högmässan hölls av Johannes Westberg. Efter högmässan höll Tõnis Kark ett föredrag där han berättade om den lutherska kyrkan i Estland och sitt eget arbete. Även det kan ni läsa om på andra sidor i detta nummer. Jag tycker alltid det är så viktigt att få höra direkt från de personer vars verksamhet vi stödjer. Det är också lätt att under dessa tider fokusera så mycket på Ukraina att vi glömmer de andra verksamheter där vi är involverade.

Efter lunch på en restaurang i närheten av Bro kyrka blev det dags att åka hem igen, jag lämnade Tõnis Kark vid hotellet i min hemstad. På måndagen förmiddag vandrade han själv runt i Göteborgs stad. Vi

*Tõnis Kark och Gustav II Adolf.
Foto: Martin Wihlborg*

möttes på eftermiddagen utanför Vasakyrkan då jag körde honom ut till Landvetter. Ser också fram emot att få möta Tõnis Kark nästa gång jag besöker Estland. För oss i NÖ är det självklart att vi skall fortsätta stödja det viktiga arbete Tõnis Kark gör bl.a. för svensktalande i Estland.

Ännu en transport

Vi brukar skicka 2-3 transporter per år från vårt lager i Solberga. Förra transporten sändes till Mykolajiv och Dnipro i början av december. Lördagen 25 april var det dags för en ny sändning som denna gång gick till Odessa-regionen och som delas mellan församlingar i DELKU och SELKU. Hjärtligt tack till er alla som var med och lastade! Det är mycket roligt att se ett sådant engagemang för att hjälpa till i vår verksamhet. Vi har också fått tack från våra mottagare i Ukraina både via facebook och via mail. Det är roligt att göra det lite bättre för några boende i Ukraina. Så kom gärna och hjälp oss med att fylla på förrådet igen. Jag vill dock påminna er om att vi har stängt förrådet under juli månad.

Inbjudan till Ryssland och Joskar-Ola

Som Mattias Hallkvist skrev i vårt förra nummer så är bibelöversättningen till ängsmariska nu klar. När

du läser detta har det också varit en invigning av översättningen i Joskar Ola. Jag blev också inbjuden till denna högtid, men valde att tacka nej. Det var inte för att jag var rädd att åka till Ryssland, men våra kontakter i Ukraina avrådde mig att åka. Det kunde leda till att jag inte längre skulle tas emot lika positivt i Ukraina.

Förändringar i styrelsen

NÖ:s styrelse skall bestå av 9 ledamöter. En ledamot väljs för en period av tre år. Efter dessa tre år får man frågan av valberedningen om vill bli omvald för ytterligare en treårsperiod. Det innebär att det varje år är tre ledamöter som står till omval. I år var det två av dessa tre ledamöter som inte ville bli omvalda för ytterligare en period. Det var Ingrid Lindblom och Ingvar Häggander. Jag vill tacka er för era insatser och ert engagemang under era år i NÖ:s styrelse. Samtidigt vill jag hälsa våra två nya styrelseledamöter Rasmus Disvall och Anders B. Eliasson välkomna till er första treårsperiod i NÖ:s styrelse.

Martin Wihlborg

Anm. En av de nya styrelseledamöterna har alltså samma namn som NÖ:s mångårige kassör.

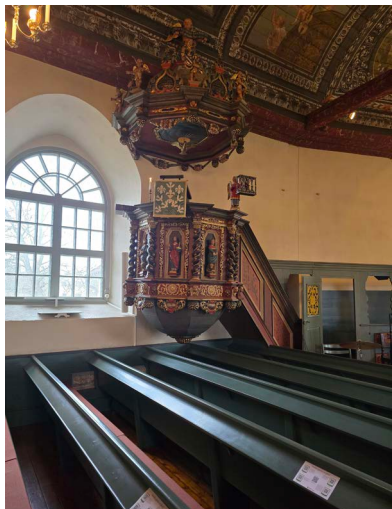
Bro kyrka. Foto: Viktoria Imberg

NÖ:s årsmöte 2026

Årsmötet ägde rum i Bro kyrka i Bohuslän, vilken numera tillhör Lysekils norra församling. Mötet inleddes med en högmässa i vilken församlingens herde Johannes Westberg tjänstgjorde. I sin predikan hade han ämnet Väntan och predikan hade sedan tre delar: 1) Väntan, 2) Ta 3) Vän. Psalmer var 153, 17, 251, 517 och 154, vilket också framgår av bilderna.

Efter högmässan berättade årsmötesgästen pastor Tönis Kark från Tallinn i Estland om sitt och sin församlings arbete. Hans modersmål är estniska, men han har lärt sig svenska, så i år behövdes ingen tolk på vårt årsmöte. Nordisk Östmission ger församlingen ett bidrag som täcker en del av hans lön. Han har tidigare varit militärpräst.

Kark tjänstgör i S:t Mikael's

*Predikstolen i vilken pastor Westberg höll sin predikan.
Foto: Margareta Eliasson*

svenska församling i Tallinn, som är en församling inom Estniska evangelisk-lutherska kyrkan (EELK) (jämför med Tyska Christinae församling i Göteborg inom Svenska kyrkan). Han är en av två präster. Det är Patrik Göransson som är kyrkoherde. Man har svensk gudstjänst söndagar kl. 12 och estnisk gudstjänst på torsdagar. Kyrkan används också för gudstjänster på tyska och finska. Församlingen härstammar från 1600-talet, och den nuvarande kyrkan har man haft sedan 1720-talet. Under kommunisttiden användes kyrkan som idrottslokal för boxare. Under den tiden fanns det ingen verksamhet i denna församling, en verksamhet som trots allt

fanns i många andra estniska församlingar under den nämnda tiden. Församlingen har 400 medlemmar. På 1930-talet fanns det drygt 7500 estlandssvenskar i Estland, men de flesta flydde till Sverige i slutet av andra världskriget.

Kark delade ut små kartor som visade de delar av Estland som haft eller har svensktalande. Det gjorde det lättare att följa med i hans berättelser.

Den lutherska kyrkan i Estland skildes från staten redan 1918, och man är beroende av bidrag från medlemmarna och andra.

Församlingen S:t Mikael har också ett kapell ute på Nargö i Finska viken, norr om Tallinn. Det blev färdigt 1934, och invigdes 1938, men blev en ruin i samband med kriget. Bland annat på initiativ av kyrkoherde Göransson har denna kyrka kunnat göras i ordning, och det började för 20 år sedan. Man har gudstjänst där ute året runt, men inte varje söndag.

En annan byggnad som man hållit på med är kapellet på Stora Rågö, som ligger mer västerut från Tallinn. Det är ett Sankt-Olofs-kapell. Olof är ett känt helgon i Nordeuropa. Kyrklig verksamhet på Rågöarna har förekommit under hundratals år. Man får stöd från bland annat en koägare vid namn Erik. Andra bidragsgivare till församlingen är det svenska kungahuset och andra i Sverige bosatta.

Tönis Kark talar. Foto Viktoria Imberg.

*T Kark delade ut sådana här kartor för att illustrera sitt anförande.
Foto Viktoria Imberg*

På Lilla Rågå finns bara kapellets torn kvar.

Mot slutet av sitt anförande framförde han några trevliga små berättelser om händelser i församlingen. Några av dem har varit tryckta i vår tidning. Hundar, hönor, en roddbåt och ett piano spelade en roll jämte prelater som den lutherske ärkebiskopen och församlingens kyrkoherde.

Efter att Kark hade talat ägde det formella årsmötet rum, också det i kyrkan. Styrelsen beviljades ansvarsfrihet och Martin Wihlborg omvaldes som ordförande för NÖ. Två avgående styrelseledamöter,

Ingrid Lindblom och Ingvar Häggander hade inte velat omväljas till styrelsen. I deras ställe valdes Anders B. Eliasson från Höviksnäs på Tjörn och Rasmus Diswall från Göteborg. Dessutom omvaldes Jonas Andersson från Solberga. Dessa val gäller till årsmötet 2029.

Revisorerna Eva Forssell Aronsson och Henrik Siverbo omvaldes, medan Anna Andersson, Örby blev ny revisorsersättare. Valberedningen består i fortsättningen av Per Bodemar, Annette Westöö och Jerry Börjesson.

Anders Eliasson

Nordisk Östmissions verksamhetsberättelse för år 2025

Styrelsen för Nordisk Östmission framlägger härmed årsberättelsen för sitt 70:e verksamhetsår. Verksamheten har sin grund i Bibeln och den lutherska bekännelsen. Under bön om Guds ledning vill vi vara med om att sprida evangelium om Jesus Kristus bland östeuropeiska och asiatiska folk. NÖ har ingen anställd i Sverige. Allt arbete i Sverige sker ideellt och utan lön. Det gäller styrelsearbetet, insamlingsverksamheten och all övrig verksamhet.

Årsmötet 2025

Årsmötet ägde rum den 11 maj i Stora Lundby församling. Vid högmässan tjänstgjorde församlingens kyrkoherde Magnus Eriksson. Inbjuden talare var Sergej Bevez, luthersk pastor i Dnipro i Ukraina. Han tolkades av Jonas Nilsson. Anförandet och de efterföljande årsmötesförhandlingarna hölls i kyrkstugan nära kyrkan.

Val av styrelse

Aktuella för omval var Maria Flising, Anders Olsson och Martin Wihlborg. Dessa tre valdes till styrelseledamöter för tiden 2025-2028.

Revisorer och ersättare

Omval skedde av ordinarie revisorer Henrik Siverbo och Eva Forssell Aronsson samt av ersättaren Lars Olof Thorsson.

Valberedning

Årsmötet valde Annette Westöö, Magnus Skredsvik och Per Bodemar att ingå i valberedningen.

Styrelsen har 2025–2026 bestått av Martin Wihlborg, Fässberg (ordf.), Maria Flising, Härlanda, Göteborg (vice ordf.), Anders Eliasson, Lane Ryr (kassör), Margareta Eliasson, Härlanda, Göteborg (sekreterare), Anders Olsson, Grinneröd, (vice sekr.), Jonas Andersson, Solberga, Ingvar Häggander, Sätilla, Ingrid Lindblom, Göteborgs Masthugg samt Viktoria Imberg, Askim.

Styrelsen har haft nio protokollfödda sammanträden.

Tidskrift och hemsida

Nordisk Östmissions tidskrift har 2025 utkommit med fyra nummer (sextioandra årgången), alla i fyrfärg, med tillsammans 88 sidor. Tidskriften har tryckts i omkring 3100 exemplar och antalet adresser i prenumerantregistret var vid årets slut drygt 2750 stycken. Överupplagan används för informationsspridning. Margareta Eliasson är ansvarig utgivare och Anders Eliasson är också med i redaktionen. Anders håller kontakten

med den som layoutar och sätter tidningen. Tryckeriet hette Åtta45 AB. Tryckeriet lämnar tidningarna till Postnord. Ständiga inslag i tidskriften är betraktelse, ordförandens spalt och gåvoredovisning för tre månader. Baksidan är redaktionens särskilda plats, vilken den i stort sett varit i alla nummer sedan tidningen började komma ut.

NÖ:s hemsida sköts av Mikael Larsson i Vittaryd. Adressen är www.nordiskostmission.se.

NÖ:s Facebooksida, som sköts av ordföranden, har 542 följare. Här kan man snabbt få reda på när vi skickar hjälpsändningar. Det är också möjligt att få reda på att hjälpsändningen kommit fram när mottagarens inlägg delas på vår sida.

VERKSAMHETEN

Ukraina

Arbetet har skett i krigets skugga. NÖ har även i år fått stora gåvor under namnet ”Blågul nödhjälp” eller ”Ukraina”. Därigenom har NÖ kunnat ge frikostiga bidrag till våra samarbetspartner i landet bl.a. för inköp av mat och medicin.

DELKU (Ukrainas tyska evangelisk-lutherska kyrka). Vårt stöd till himmelsfärdsförsamlingen i Charkiv, som leds av biskop Pavel Sjvarts, har fortsatt. Vi fortsätter också vårt stöd till Petrodolynske där Alexander Gross är pastor. Stöd ges också till House of Mercy i Kiev,

som tar hand om människor som saknar eget boende. Kontaktperson här är pastor Ihor Sjemihon. Även arbetet i Poltava har understötts (barnarbetet). Även denna församling leds av biskop Sjvarts.

SELKU (Ukrainas evangelisk-lutherska kyrkosynod). Vi gav lönebidrag till pastor Sergej Bezv i Dnipro och till samfundets ekonom, Natalia Smokvina. NÖ har även kontakt med Oleg Schewtschenko och Gennadij Miller i Mykolajiv.

Barnens ambassad under ledning av Mirjam och Boas Adolphi har fått bidrag till barnläger, vilket i år ägde rum i Södermanland i Sverige.

Tre transporter har skickats till Ukraina, i februari, juni och decemeber.

NÖ har hjälpt till att finna översättare av ”Ett är nödvändigt” till Ukrainska.

Lettland

Lutherakademin har fått ett bidrag från NÖ. NÖ bidrar också med stipendier till letter som deltar i STM-kurser på Församlingsfakulteten i Göteborg. Ordförande Martin Wihlborg deltog efter inbjudan i en högtid i Riga då ärkebiskop Janis Vanags efter 32 år la ner sin ärkebiskopsstav och den nye ärkebiskopen Rinalds Grants installerades.

NÖ har även lånat ut pengar för inköp av fastighet i Liepaja som skall användas av församlingen där.

Rumänien

NÖ samarbetar med den Rumänska ortodoxa församlingen i Göteborg och dess kyrkoherde Culai Enache. Bidrag till transportkostnader har utbetalats.

Ryssland

NÖ stödjer den ingermanländska kyrkans (ELKIR) arbete och dess pastor Jonas Nilsson.

NÖ har fortsatt att bidra till översättningen av bibeln till det ängs-mariska språket, vilken nu har slutförts.

Litauen

Mindaugas Kairys är ansvarig för diakoniarbetet inom den lutherska kyrkan i Litauen, och NÖ:s kontaktman där.

Moldavien

NÖ samarbetar med den lutherska kyrkan i republiken Moldavien och med Norsk Luthersk Lekmannsmisjon (NLL). NÖ bidrog med medel till en bibelhelg.

Vitryssland (Belarus)

Vi har kontakt med biskop Wladimir Tatarnikow i en luthersk kyrka. Vi har också kontakt med Valeri Gregorik (Hryhoryk på vitryska) som även under 2025 fått pengar för inköp av julklappar till barn.

Slovakien

NÖ ger ett lönebidrag till Slovakiskt evangeliecenter. Detta innebär ett

stöd till det arbete som Slavomir Slavik utför.

Iran och främre Asien

Sedvanligt anslag till missionsarbetet på persiska, vilket leds av missionären Tony, betalades ut genom TWR i Kanada i början av året. Tony genomför arbetet i Armenien.

Mindre bidrag har betalats ut för hyra m.m. till missionsarbetare på plats (i Turkiet).

Hjälptransporter

Insamlingsverksamheten äger rum i Solberga i södra Bohuslän. Här kan man lämna in saker varje lördag 9-11 (undantag under juli månad samt på helgdag). Oavlönade medarbetare hjälpte till vid detta lager.

Estland

NÖ ger ett lönebidrag till S:t Mikael's församling i Tallinn. Kaplan Tönis Kark arbetar tillsammans med sin kyrkoherde Patrik Göransson bl.a. på några av Estlands öar, som församlingen har under sina vingars skugga. Vår kontakt i Estland är alltså Patrik.

Corpus Christi

NÖ har på olika sätt betalat ut stöd till deltagare i organisationen Corpus Christi konferens, som i år var i Prag.

Ekonomi

För NÖ:s ekonomi hänvisas till bokslutet. Vi har en mycket stabil

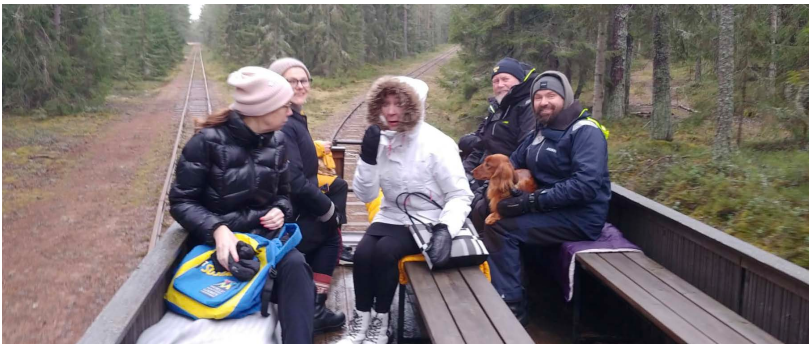
ekonomi, vilket gör oss mycket tack-samma. NÖ är kund i flera banker och förvaltar många aktier och fonder. En hel del av dessa aktier och fonder har vi under årens lopp fått i arv. De flesta bankärendena äger rum på banken SEB samt i Sparbanken Alingsås. Ordföranden

ägnar sig försiktigt åt aktieaffärer för NÖ:s räkning.

Antalet arbets- sy och missions-kretsar som skänker pengar till NÖ är numera få. Förutom trofasta föreningar i Slätthög och Solberga kom det en stor gåva från *Hos Marta och Maria* i Stenungsund.

Under 2025 har NÖ bland annat samarbetat med pastorerna Sergej Bevs (t.v.) och Jonas Nilsson (t.h.). Foto: Viktoria Imberg på årsmötet 2025.

Ännu smalspårigare (jfr sid. 21). Patrik Göransson och Tõnis Kark på bänken t.h. färdas spårburet på Nargö. Text om samarbetet, se sid. 11!

Räkenskaper 2025

Nedan följer ett sammandrag av de räkenskaper som framlades på årsmötet.
Kassören svarar på frågor om något är oklart.

Kapitalräkning 2025

Kurs SEK/EUR:10,80

	25-01-01	25-12-31	Skillnad 2025
S E B	522 514,66 kr	2 762 993,02 kr	2 240 478,36 kr
Handelsbanken	32 517,75 kr	448 261,75 kr	415 744,00 kr
Handelsbanken, fastränta 1	400 000,00 kr	0,00 kr	-400 000,00 kr
Handelsbanken, fastränta 2	300 000,00 kr	300 000,00 kr	0,00 kr
Sparbanken Alingsås	486 112,97 kr	115 959,68 kr	-370 153,29 kr
-sparkonto	919 347,94 kr	1 513 687,81 kr	594 339,87 kr
-fastränteplacering	600 000,00 kr	400 000,00 kr	-200 000,00 kr
Kontanter	300,00 kr	300,00 kr	0,00 kr
Skattekontot	1 172,00 kr	1 185,00 kr	13,00 kr
<i>Summa bank + pg</i>	<i>3 261 965,32 kr</i>	<i>5 542 387,26 kr</i>	<i>2 280 421,94 kr</i>
Fordran på Kyrkliga förbundet	2 870,00 kr	0,00 kr	-2 870,00 kr
Insamlingsskuld Lettland	-500,00 kr	0,00 kr	500,00 kr
Kortfristig betalningsfordran	0,00 kr	0,45 kr	0,45 kr
Skuld till N VI-Tidersrum	0,00 kr	-1 830,00 kr	-1 830,00 kr
<i>Summa fordringar och skulder</i>	<i>2 370,00 kr</i>	<i>-1 829,55 kr</i>	<i>-4 199,55 kr</i>
<i>Aktier och fonder, bokfört värde</i>	<i>5 244 300,91 kr</i>	<i>5 238 470,91 kr</i>	<i>-5 830,00 kr</i>
Summa kronor	8 508 636,23 kr	10 779 028,62 kr	2 270 392,39 kr
Kassa	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Deutsche Postbank, Giro	4 278,02 €	12 910,08 €	8 632,06 €
Deutsche Postbank, Festgeld	12 198,59 €	12 332,54 €	133,95 €
Summa euro	16 476,61 €	25 242,62 €	8 766,01 €
Euro i kronor	177 947,39 kr	272 620,30 kr	94 672,91 kr
EUR+SEK	8 686 583,62 kr	11 051 648,92 kr	2 365 065,30 kr

Resultaträkning 2025

Kurs SEK/EUR:10,80

Inkomster:

Gåvor, allmänna	833 284,50 kr
Kollekter o anslag, även till Ukraina	321 954,00 kr
Gåvor Ukraina	337 279,82 kr
Testamenten (arv)	2 006 560,09 kr
Sålda frimärken	66,00 kr
Sykretsgåvor	76 143,00 kr
Värdepappersvinst	135 991,00 kr
Bokförsäljning ”Kommandobryggan”	1 100,00 kr
Räntor o utdelningar	249 478,26 kr
Summa inkomster	3 961 856,67 kr

Utgifter:

Porto: frimärken, tidningen, bankavgifter	79 001,74 kr
Avlöning: Slovakien, Ukraina, Estland	210 778,68 kr
Resor till och från öst mm	121 508,72 kr
Radio o Asien	206 915,61 kr
Bibelspridning	100 000,00 kr
Trycksaker, tidningen o inbindning	116 200,25 kr
Omkostnader	19 206,92 kr
Ukraina	559 827,46 kr
Moldavien	35 000,00 kr
Östhjälpen (förutom Ukraina och Moldavien)	134 906,90 kr
Summa utgifter	1 583 346,28 kr

Inkomster: 3 961 856,67 kr

Utgifter: -1 583 346,28 kr

Valutaväxling -13 445,09 kr

Årets resultat 2 365 065,30 kr

Bilder från den senaste transporten

Avgång från Solberga

*Före avgång från Solberga i Bohuslän
Alla foton är tagna av Martin Wihlborg*

Ankomst till Ukraina

Lastbilen är framme !

Efter ankomst till Ukraina. Foto från våra samarbetspartner.

Lutherakademin i Riga och Församlingsfakulteten

*Den nu avgångne ärkebiskopen
Janis Vanags predikar i Riga.
Foto: Martin Wihlborg*

När ärkebiskop Janis Vanags i augusti förra året lade ner sin biskopsstav efter 32 år som ledare för den evangelisk-lutherska kyrkan i Lettland slog det mig att jag själv haft en nära kontakt med kyrkan och även med Vanags under större delen av den tiden.

Min första personliga kontakt med Lutherakademin ägde rum sommaren 1998. Som student på Församlingsfakulteten i Göteborg blev jag inbjuden till sommarkurs, fyra veckor av teologi med vitt skilda ämnen. Tre av de fyra veckorna var kursen förlagd till en prästgård i Āraiši ute på landet i norra Lettland. De flesta av oss kursdeltagare bodde på den närliggande skolan och där serverades också den godaste skolmat jag ätit i hela mitt liv. Det var ingen extra lyxmat på grund av kursen utan så hade letterna som växt upp på landet haft det: lokalproducerade råvaror från den lokala kolchosen smakfullt tillagade från scratch. Allt var inte sämre i Sovjetunionen!

De fyra veckorna gav också rikliga tillfällen att lära känna församllingslivet i Lettland. Bristen på organister gjorde att jag fick spela på både gudstjänster och en begravning – det senare var en erfarenhet som påminde mig om hur begravningarna sett ut i Sverige till omkring 1950. Under kursen

inföll också Sankt Meinards dag (14 augusti), firandet av Meinhard von Segebergs dödsdag som räknas som Lettlands apostel och dess förste biskop och som ligger begravd i domen i Riga. Jag minns en fullsatt domkyrka och en procession med trumpetare, kör och de flesta av kyrkans präster.

Då jag under sommarkursen utvecklade en särskild vänskap med en av Lutherakademiens sekreterare företog jag under de närmaste åren med viss regelbundenhet resor dit. Jag kom att lära känna lärarna på Lutherakademien och dess dåvarande rektor, Reinhard Slenczka, som efter sin pensionering som professor i Erlangen var Lutherakademiens förste rektor.

När jag, efter studier utomlands, 2010 återvände till Göteborg och började undervisa på FFG hade Lutherakademien behov av lärare. Timo Laato, med ekonomiskt understöd från Nordisk Östmission, åkte med viss regelbundenhet till Riga och undervisade. Det blev också några kurser för min del, med övernattnings hos släkten i Riga. Redan då användes digital teknik och studenter som inte bodde i Riga var med på undervisningen via Skype. När den digitala tekniken förfinades kunde undervisningen hållas från FFG med simultantolkning för de studenter som föredrog lettiska framför engelska. Studenterna behövde bara

välja kanal för ljudöverföringen och som lärare kunde man få dubbelt så mycket sagt!

Studentutbytet togs upp på nytt men i annan form i och med att FFG började erbjuda ett Masters-program år 2014. Den första gruppen av studenter hade tre lettiska präster. Sedan dess har två till tre studenter från Lettland alltid varit inskrivna i programmet. Ekonomiskt understöd har de fått från Nordisk Östmission. En av de tidigare studenterna är numera lärare på Lutherakademien samtidigt som han håller på med doktorandstudier och är församlingspräst!

Våren 2021 fick FFG en fråga om man hade möjlighet att hjälpa Lutherakademien att stöpa om prästutbildningen och samtidigt ta fram kursplaner till en internationell kandidatutbildning. Då jag varit involverad i ackrediteringsarbetet på FFG föll det på min lott att bistå Lutherakademien i detta arbete. Jag och två representanter för Lutherakademien höll digitala möten i princip varje vecka fram till sommaren 2024. Vi arbetade fram en ny 4-årig kandidatutbildning och kursplaner för samtliga kurser.

Redan från starten av den internationella kandidatutbildningen i Riga har undertecknad och Timo Laato varit involverade i undervisningen och under innevarande läsår har ytterligare tre lärare börjat undervisa i programmet. Nyligen

De lettiska deltagarna vid Corpus Christii (CC) sommarkonferens 2025. NÖ:s stöd till Lettland har i flera år inneburit att vi betalat en del av lägerkostnaden för lettiska deltagare i CC.

tecknades dessutom ett avtal som innebär att FFGs lärarstab åtar sig ett antal kurser för kommande år.

FFG och Lutherakademin har en historia som är ungefär lika gammal och som löpt parallellt. Lutherakademin har tyvärr ännu inte lyckats skapa en stabil egen lärarstab med disputerade lärare. En viktig orsak är det traditionsbrott

som skedde under Sovjettiden. Förhoppningen är att vårt nuvarande samarbete ska leda till att Lutherakademin får fram fler egna disputerade lärare som kan föra vidare det rika evangelisk-lutherska arv som vi har i Norden och Baltikum.

Daniel Johansson

Kyrkoliv hos estlandssvenskar och andra estländare

I samband med referatet från årsmötet, vid vilket gästtalaren var från Estland finns det anledning att ta fram litet mer från detta grannland och dess kyrkoliv. Det är sådant som inte platsar i årsmötesreferatet.

Evangelisk tro i Estland

Evangelisk kristendom kom till Estland redan på 1520-talet. Därför fanns den redan där när nuvarande norra Estland kom under den svenska kronan 1561. men det var inte detta byte av krona som gjorde att det fanns svensktalande vid Estlands kust, de människor som i sinom tid kom att benämnas estlandssvenskar, ty de kom dit redan på medeltiden. En annan benämning på dem var kustsvenskar. Den benämningen anknyter till författaren Russworm som skrev en bok på 1800-talet om aibofolke eller svenskarna vid Estlands kust och på Runö. Av titeln ser man att Runö på den tiden inte räknades till Estland. Man talade svenska på Runö, men ön kom inte slutgiltigt till Estland förrän strax efter första världskriget. Denna ändring påverkade även stiftstillhörigheten för öns kyrkor, från Riga till Tallinn (Reval). Kyrkoförsamlingar med svensktalande medlemmar har funnits också på Ormsö och Nuckö, medan övriga kyrkobyggnader i Estlands svenskbygder var eller är att betrakta som kapell. De flesta

svenskarna på Dagö förflyttades på 1780-talet till nuvarande Ukraina, till ett område som kom att kallas Gammalsvenskby.

De flesta av svenskarna från Estlands västkust kom genom en ordnad flykt till Sverige 1944.

Trots detta finns det i Tallinn (Reval) den Svenska S:t Mikael's församling inom EELK, med 400 medlemmar. Man kan jämföra den med Tyska Christinae församling i Göteborg inom Svenska kyrkan. Tönis Kark, som besökte årets årsmöte med NÖ är kaplan (motsvarar komminister) i denna församling. Han har lärt sig svenska, medan hans kyrkoherde Patrik Göransson är en bohusläning som lärt sig estniska. Göransson torde snart inneha rekordet för tjänsteår i Estland för en riks-svensk eller finlandsvensk präst.

Det dominerande kyrkosamfundet i Estland är Estniska evangelisk-lutherska kyrkan (EELK) som bildades 1918 på ruinerna av den tsaristiska lutherska kyrkan. Ungefär samtidigt skildes kyrkan från staten, varför både kyrkoordning och ekonomi för kyrkan är fristående från riksdag och regering.

Under mellankrigstiden fanns det ett tyskt och ett svenskt kontrakt inom kyrkan. EELK har levt under olika slag av överhet: estnisk riks-äldste, kommunisttidens diktatur med deportationer och den nuvarande statsbildningen med fria val och EU-tillhörighet.

Kyrkan har omkring 160 församlingar över hela landet vilka i princip är enförsamlingspastorat. Kyrkorna har ofta ett helgonnamn, och i en del fall har helgonet fått ge det estniska namnet på kyrkans socken. Om en icke fullt behörig uppehåller kyrkoherdetjänsten är en kyrkoherde från en annan församling ytterst ansvarig. Detsamma gäller vid vakanser. Många kyrkobyggnader, men inte alla, överlevde kommunisttidens svårigheter, och EELK kunde upprätthålla principen att kyrkoherden också var en del av kyrkorådet, och inte bara anställd. Nuförtiden har man ärkebiskop i Tallinn och ytterligare ett par biskopar utanför huvudstaden. Ärkebiskopen var under många årtionden iklädd en alba med en korkåpa liknande den svenska prästkappan. Annars är prästdräkten fotsid svart med elva och silverkors. Prostar kan ha spetskrage. Nuförtiden används förstas alban.

Svensk-Estland

Förutom S:t Mikael i Tallinn, där man alltså firar svensk gudstjänst om söndagarna, finns det många minnen från den tid då det fanns

*Den smalspåriga spårvägen i Tallinn (Reval) påminner om att den kristna tron innebär att gå på den smala vägen. Spårvidden 1067 mm är kanske bekant för en och annan bleking, smålänning och hallänning (i de tre sydsvenska stiftet) eller norrman.
Foto: Anders Eliasson.*

fler estlandssvenskar. Pastor Kark hade, för utdelning, med sig en karta till NÖ:s årsmöte. På den skildras svensksbygderna och deras historiska minnen. Dessa minnen är inte bara kyrkliga.

En del kyrkor har återställts. Vi kan jämte S:t Mikael nämna Nuckö, Stora Rågö, Ormsö och Rosleps. Sutleps kapell har flyttats till ett museum i Tallinn och på Nuckö finns S:ta Katarina kyrka kvar. På Odinsholm och Lilla Rågö finns rester av kapellen kvar. Störst kyrkotäthet är det på Runö, där gamla (1644) och nya (1912) kyrkan står bredvid varandra inom räckhåll för en människa emellan dem. Ett par kyrksocknar, S:t Mathias och Kors, hade en del svensktalande medlemmar fram till andra världskriget.

Anders Eliasson

Gåvoredovisning

Januari 2026

Gåvor	26.175,00
Gåvor Ukraina	24.200,00
Kollekter	40.484,00
Summa	90.859,00

Kollekter, utan särskild anmärkning:

Osby pastorat 370,
Örgryte pastorat 16202+250,
Paulusgemenskapen, Uppsala 4422,
Torestorp 460, Öxabäck 370,
Ålekulla 560, Domkyrkopastoratet,
Göteborg 3790, Virestad-Härlunda
1062, Solberga (transport) 485,
Kungälv-Ytterby 2020.

Kollekter, Ukraina:

Västra Mark 5065, Örby-Skene
1753, Hästveda ev luth missions-
förening 3675.

Begravningar januari 2025

Margareta Johansson, Skaftö,
Marianne Lengquist, Hede
(Sörbygden), Jerry Forsmark, Hede
& Valbo Ryr, Per Åke Svensson,
Ölmevalla, Georg Hulebäck,
Listerby, Ingemar Nordanstig,
Lundby (Hisingen), Monica
Strandvik, Träslöv, Herbert
Hildesson, Romelanda.

Hyllningar:

Bengt Ådahl, Slättåkra,
Ragnar Block, Horred.

Februari 2026

Gåvor	32.573,62
Gåvor Ukraina	28.350,00
Kollekter	12.325,00
Summa	73 248,62

Kollekter februari 2026

Örgryte pastorat 2950,
Solberga 7375.

Kollekter februari, till Ukraina
Öxabäck, sopplunch 2000

Begravningar februari 2026

Herbert Hildesson, Romelanda,
Erland Andersson, Krokstad,
Kerstin Lidén, Årentuna,
Gully Johansson, Vislanda,
Irma Samuelsson, Romelanda.

Förening och dylikt:

GA-ringen 2500.

Mars 2026

Gåvor	67.267,00
Gåvor Ukraina	17.600,00
Kollekter	58.855,67
Summa	143.722,67

Kollekter mars 2026

Jörlanda 611:67, enskild 100,
Ev.luth. missionsföreningen
Linköping 1500, Örgryte pastorat
3701, Håлта 1650, Istorps pastorat
2170.

Kollekter mars, till Ukraina

Stora Lundby: second hand 12105
och insamling 35778. Gamla
Hjälmseryd 1240.

Begravningar mars 2026

Ingrid Thuresson, Jörlanda,
Ragnhild Johansson, Foss,
Kaj Thorngren, Lysekil,
Ingmar Gummesson, Ölgehult,
Ernst Olsson, Romelanda,
Bengt Johansson, Forshälla.

Hyllningar mars 2024

Berit Paulsson, Allerum (100 år),
Martha Svensson, Ölmevalla,
Lena Strandvik, Varberg

Övriga uppgifter lämnas av
kassören.

Notiser

Björn Lénberg, som i många år ordnade hjälpresor österut, ibland i samarbete med NÖ avled 7 mars 2026. Han var född 5 januari 1942. Jordfästningen ägde rum i Borås Gustav Adolfs kyrka.

Det är inte bara NÖ som skickar transporter till Ukraina. Även Göteborgs Spårvägar gör det. Man har skänkt 40 spårvagnar, byggda 1969-1972 till Mykolajiv.

Från kassören

Behöver du ett bankgiroinbetalningskort till något av våra bankgiro-nummer? Beställ det från kassören! Skickar du pengar genom Swish 1234902045 kommer dessa till SEB. Tänk på att, när du swischar, får vi bara ert namn, telefonnummer och eventuellt meddelande. Vid gireringar genom din internetbank får NÖ din folkbokföringsadress på betalningsavin. Gåvor i euro kan skickas till vårt konto i Tyskland: **DE77 5901 0066 0006 0306 64**. Vill du ha en regelbunden överföring till NÖ? Då kan du med fördel använda sparbankskontot **7553 12 07735**. IBAN för internationella betalningar är **SE46 8000 0000 0755 3120 7735**.

Boken Från Kommandobryggan till predikstolen, som är Konstantin von Kochs memoarer, tillhandahålles i nytryck av vår vice ordförande Maria Flising. Pris 100:- maria.flising@gmail.com.

Kassören har e-post anders.eliasson54@outlook.com

Tack för alla era gåvor!

Brobyggare

I detta nummer av NÖ-tidningen, som vi skickar till våra gåvogivare och andra som vi vill informera, berättar vi bland annat om årsmötet i Bro (i den del av Bohuslän som förr var Vikornes södra kontrakt, [”Vikornes” är förmodligen bestämd form pluralis genitiv av ”Vik”]). Tidningen blir med andra ord en bro mellan givarna å ena sidan och styrelsen och dess samarbetspartner å andra sidan. Våra transporter från Solberga, också i Bohuslän, till

främst till Ukraina, blir en humanitär bro mellan länder i väst och öst. När det kommer talare från öst till årsmötet är vederbörande också en brobyggare. Även när han kommer på en luftbro. Missionens verksamhet blir en bro för Guds ord, när förkunnelsen får understöd av dina gåvor. NÖ har fyllt 70 år, och det tänkte vi uppmärksamma till hösten. Håll utkik efter mer information som kommer.

Anders Eliasson

Nordisk Östmission har enligt sina stadgar målsättningen ”att verka för evangeliets spridande bland i första hand östeuropeiska men i mån av ekonomi och övriga resurser också bland asiatiska folk”. Nordisk Östmission deltar också i mån av möjlighet i ”materiell hjälpverksamhet bland ovanstående folk”.

Tidningen Nordisk Östmission utkommer med fyra nummer per år, i mars, juni, september och december. **Adressändringar och andra registerärenden meddelas kassören!**

Ordförande: Martin Wihlborg, Torsgatan 36, 431 68 Mölndal. Tel. 072-244 33 25, e-post: pmartin.wihlborg@gmail.com

Kassör: Anders Eliasson, Fagerliden 6, 451 93 Uddevalla. Tel. 070-401 55 30.

Ansvarig utgivare: Margareta Eliasson, Ernst Torulfsgatan 17A, 416 43 Göteborg, Tel. 073-218 86 71, e-post mareliasson@gmail.com

I redaktionen: Margareta Eliasson, Anders Eliasson.

Hemsida: www.nordiskostmission.se

Vid insättning av minst 50:- på **bankgiro 484-5350 (SEB)** eller **598-8209 (Sparbanken Alingsås)** får Ni vårt missionsblad 4 ggr om året.

ISSN 0345-8571